

Liite markkinakartoituksen ja -vuoropuhelun toteuttamisesta

Kartoittamalla markkinaa ennen kilpailutusta voidaan varmistaa, että kilpailutuksen ehdot ja vaatimukset ovat oikeasuhtaisia ja kilpailutukseen saadaan mahdollisimman paljon tarjouksia. Myös markkinavuoropuhelu yritysten kanssa voi olla osa markkinakartoitusta. Kunhan markkinavuoropuhelu toteutetaan avoimesti, tasapuolisesti ja syrjimättömästi, se on sallittua ja jopa suositeltavaa hankinnan onnistumisen kannalta.

Hankintalain 65 §:n mukaan hankintayksikkö voi ennen hankintamenettelyn aloittamista tehdä markkinakartoituksen hankinnan valmistelua varten ja antaa tietoa toimittajille tulevaa hankintaa koskevista suunnitelmistaan ja vaatimuksistaan. Markkinakartoituksessa hankintayksikkö voi käyttää riippumattomia asiantuntijoita, muita viranomaisia tai toimittajia. Näiden tahojen neuvoja voidaan käyttää apuna hankintamenettelyn suunnittelussa ja toteuttamisessa, mutta neuvojen käyttäminen ei kuitenkaan saa johtaa kilpailun vääristymiseen eikä hankintalain 3 §:ssä tarkoitettujen syrjimättömyyden ja avoimuuden periaatteiden vastaiseen menettelyyn.

Markkinakartoitus on osa hankinnan suunnittelua. Huolellinen suunnittelu on olennaisen tärkeää hankinnan onnistumisen kannalta. Lain tarkoittamaa markkinakartoitusta ei ole määritelty tyhjentävästi, mutta yleisesti sillä tarkoitetaan kaikkea sitä markkinoilla olevaa tietoa, jota hankintayksikön on mahdollista saada ja hyödyntää hankintaa suunnitellessaan. Markkinakartoitus voidaan näin ollen toteuttaa monin eri tavoin, kuten esimerkiksi julkaisemalla tietopyyntö Hilmassa tai selvittämällä eri lähteistä markkinoilla olevia vaihtoehtoja.

Markkinavuoropuhelun järjestäminen avoimesti ja syrjimättömästi

Hankintalain markkinakartoitusta koskeva syrjimättömyyden vaatimus ei estä markkinavuoropuhelua potentiaalisten tarjoajien kanssa. Hankintojen onnistumisen ja markkinoiden kilpailullisuuden hyödyntämisen kannalta on joskus suositeltavaa muunlaisen markkinakartoituksen lisäksi käydä myös vuoropuhelua alan toimijoiden kanssa.

Markkinavuoropuhelu potentiaalisten tarjoajien kanssa on sallittu, kun se järjestetään niin, että se ei vääristä kilpailua eikä riko hankintalain mukaisia syrjimättömyyden ja avoimuuden periaatteita. Markkinavuoropuhelussa tulisi huomioida seuraavat seikat:

- Tasapuolisuuden ja syrjimättömyyden varmistamiseksi on tärkeää, että vuoropuheluun ei kutsuta rajatusti vain sellaisia toimittajia, joiden kanssa toimimisesta hankintayksiköllä on aiempaa kokemusta.
- Markkinavuoropuhelu ei saa johtaa yksittäisen toimittajan suosimiseen tai tarjouspyynnön laatimiseen vain yhden näkemyksen pohjalta.
- Tarjoajat eivät saa myöskään markkinavuoropuhelun kautta päästä vaikuttamaan tarjouspyynnön sisältöön tavalla, joka vääristää kilpailua.
- Hankintayksikkö ei saa muuttaa markkinavuoropuhelun perusteella hankinnan määrittelyä tavalla, joka voi johtaa syrjivyyteen. Hankintayksikkö ei siten saa esimerkiksi antaa yksittäisille tarjoajille tietoa mahdollisista hankinnan ehtoihin tai hankintaan liittyviin määrittelyihin markkinavuoropuhelun perusteella kaavailemistaan muutoksista. Lopulliset hankinnan ehdot ja hankinnan kohteen kuvaus tulee määritellä markkinakartoituksen jälkeen julkaistavassa hankintailmoituksessa.

Markkinavuoropuhelun järjestäminen kilpailua vaarantamatta

Vaikka vuoropuhelua voidaan käydä yhteisissä tapaamisissa useiden potentiaalisten tarjoajien kanssa, KKV ei suosittele keskustelua yhteisissä tapaamisissa. Yhteisiin tapaamisiin liittyy riski tarjoajien välisestä yhteistyöstä ja tarjouskilpailun vääristymisestä.

Markkinavuoropuhelua tulisi siten käydä KKV:n mukaan mieluummin kahdenkeskisesti tapaamalla potentiaalisia tarjoajia yksitellen. Tällöin on tärkeää huolehtia, että keskustelun sisältö on yhdenmukaista kaikkien toimijoiden osalta.

Lisätietoa siitä, miten tunnistaa ja ehkäistä kilpailijoiden välistä kiellettyä yhteistyötä julkisissa hankinnoissa on myös KKV Kampuksen kurssilla [Kilpailu, kilpailuttaminen ja kartellit julkisissa hankinnoissa](#).